

ADVIES Nr. 1.805

Zitting van woensdag 27 juni 2012

Voorontwerp van wet betreffende het onderscheid tussen werknemer en zelfstandige

x x x

2.554-1

A D V I E S Nr. 1.805

Onderwerp: Voorontwerp van wet betreffende het onderscheid tussen werknemer en zelfstandige

De heer J. Crombez, staatssecretaris voor de Bestrijding van Sociale en Fiscale Fraude, heeft bij brief van 30 maart 2012 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een voorontwerp van wet betreffende het onderscheid tussen werknemer en zelfstandige.

Dat voorontwerp van wet heeft tot doel in het kader van de strijd tegen de sociale fraude in de wet van 27 december 2006 met betrekking tot de arbeidsrelatie een aantal nieuwe bepalingen in te voegen om via een sectorale aanpak een weerlegbaar vermoeden van het bestaan van werknemerschap of zelfstandigheid in te voeren wanneer aan een aantal criteria is voldaan of niet is voldaan, en om de procedure te vereenvoudigen volgens welke specifieke criteria kunnen worden vastgesteld.

De staatssecretaris vraagt een advies binnen een termijn van twee maanden.

De werkzaamheden werden verricht in de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen - Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 27 juni 2012 het volgende unaniem advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INHOUD EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

De heer J. Crombez, staatssecretaris voor de Bestrijding van Sociale en Fiscale Fraude, heeft bij brief van 30 maart 2012 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een voorontwerp van wet betreffende het onderscheid tussen werknemer en zelfstandige.

Dat voorontwerp van wet moet het regeerakkoord omzetten, meer bepaald een aspect van het gedeelte over de strijd tegen de sociale en fiscale fraude, door het fenomeen van de schijnzelfstandigen en de schijnwerknemers efficiënter te bestrijden.

Volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet is schijnzelfstandigheid het fenomeen waarbij de partijen bij een arbeidsrelatie deze naar buiten toe kwalificeren als een overeenkomst voor zelfstandige samenwerking, terwijl de arbeidsrelatie in werkelijkheid een arbeidsovereenkomst is. Schijnwerknemerschap is het tegenovergestelde, namelijk het fenomeen waarbij de contractpartijen hun arbeidsrelatie naar buiten toe kwalificeren als een arbeidsovereenkomst, terwijl het in werkelijkheid een overeenkomst voor zelfstandige samenwerking betreft.

Er wordt aan herinnerd dat de programmawet van 27 december 2006 een titel XIII over de aard van de arbeidsrelaties bevat, die ervoor moet zorgen dat de arbeidsrelatie correct gekwalificeerd kan worden. In dat kader werd een Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie opgericht, samengesteld uit twee afdelingen, namelijk een normatieve afdeling en een administratieve afdeling.

De programmawet van 27 december 2006 stelt als beginsel dat de partijen vrij de aard van hun arbeidsrelatie kiezen. Die programmawet heeft in die zin voorzien in algemene criteria die het mogelijk moeten maken het bestaan of de afwezigheid van een gezagsverhouding te beoordelen. Naast die algemene criteria heeft die programmawet een adviesprocedure vastgesteld na afloop waarvan de normatieve afdeling van de Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie een lijst kon opstellen met specifieke criteria die eigen zijn aan een sector, een of meerdere beroepen of een of meerdere categorieën van beroepen. Die lijst kon algemeen verbindend worden verklaard bij koninklijk besluit.

Sedert de inwerkingtreding van die programmawet is de Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie echter nog niet operationeel en er kon dan ook nog geen specifiek criterium worden vastgesteld.

De administratieve afdeling van de Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie is bevoegd om een beslissing te nemen over elke kwestie inzake de aard van de arbeidsrelatie die haar wordt voorgelegd door alle partijen of door een der partijen bij die relatie.

Het voorgelegde voorontwerp van wet wijzigt de programmawet op twee punten.

Het voorontwerp van wet heeft eensdeels tot doel via een sectorale aanpak een weerlegbaar vermoeden van het bestaan van werknemerschap of zelfstandigheid in te voeren wanneer aan een aantal criteria is voldaan of niet is voldaan. Dat vermoeden geldt voor bepaalde risicoactiviteiten en/of bepaalde risicosectoren waarvoor bijzondere problemen van schijnzelfstandigheid werden vastgesteld. In het kader van dat vermoeden voorziet het voorontwerp van wet in sociaaleconomische criteria die het mogelijk moeten maken het bestaan of de afwezigheid van een band van ondergeschiktheid te beoordelen. De uitbreiding van het toepassingsgebied van het vermoeden en de wijziging of de toevoeging van sociaaleconomische criteria die de toepassing van dat vermoeden bepalen, kunnen bij koninklijk besluit gebeuren.

Anderdeels heft het voorontwerp van wet de normatieve afdeling van de Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie op en wordt zo de procedure vereenvoudigd die moet leiden tot de vaststelling van specifieke criteria, die hetzij de algemene criteria in de wet moeten aanvullen, hetzij de specifieke criteria op basis waarvan het vermoeden wordt vastgesteld, moeten aanvullen of vervangen.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft het voorgelegde voorontwerp van wet aandachtig onderzocht.

Hij onderschrijft de doelstelling van het voorontwerp van wet, namelijk het fenomeen van de schijnzelfstandigen en de schijnwerknemers, vooral in de risicosectoren en risicoberoepen, doeltreffender bestrijden. Hij heeft evenwel een aantal opmerkingen over dat voorontwerp van wet.

Die opmerkingen betreffen de rol en de samenstelling van de Administratieve commissie ter regeling van de arbeidsrelatie, de impact van het voorontwerp van wet op andere bestaande wettelijke en reglementaire vermoedens, de specifieke criteria ter aanvulling van de algemene criteria, het weerlegbaar vermoeden dat het voorontwerp van wet invoert, de regularisatie bij herkwalificatie en ten slotte de inwerkingtreding van het voorontwerp van wet.

De Raad wijst erop dat de voorgelegde tekst van het voorontwerp van wet aangepast zal moeten worden in het licht van die opmerkingen. Hij vraagt dan ook dat de tekst wordt herschreven. De Raad zal in de verschillende artikelen van het voorontwerp van wet ook aangeven welke andere elementen geamendeerd zouden moeten worden.

Verder heeft de Raad vragen bij de werkbaarheid van die regeling om de desbetreffende fraudemechanismes van sommige in België werkzame buitenlandse ondernemingen te bestrijden. Hij drukt bijgevolg de wens uit dat die regeling wordt aangevuld om een passend antwoord uit te werken en te vermijden dat Belgische ondernemingen en werknemers het slachtoffer worden van oneerlijke sociale dumping en concurrentie.

A. Met betrekking tot de Administratieve Commissie ter regeling van de Arbeidsrelatie

1. Samenstelling

De Raad stelt vast dat ingevolge artikel 1 van het voorontwerp van wet de Administratieve Commissie ter regeling van de Arbeidsrelatie zal worden samengesteld uit een gelijk aantal leden aangewezen op voorstel van de minister die de Middenstand onder zijn bevoegdheid heeft onder de personeelsleden van zijn administratie of het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen enerzijds, en van leden aangewezen op voorstel van de ministers die Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder hun bevoegdheid hebben onder de personeelsleden van hun administraties of van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid anderzijds.

De Raad is evenwel van oordeel dat de risicosectoren die door voornoemd voorontwerp van wet worden geïsoleerd, omwille van hun band met de realiteit op het terrein, ook moeten worden betrokken bij de werking van de Administratieve Commissie. In die optiek stelt hij voor dat, naast voornoemde vertegenwoordigers die reeds zijn voorzien in het voorontwerp van wet, ook een paritaire vertegenwoordiging van de interprofessionele sociale partners als expert zou worden voorzien in de Administratieve Commissie, die zich desgevallend kunnen laten vervangen of bijstaan door ad hoc vertegenwoordigers uit de sector.

2. Uitbreiding toegang administratieve afdeling van de Administratieve Commissie

De Raad stelt vast dat een sociale ruling aanvragen bij de Administratieve Commissie ter regeling van de Arbeidsrelatie, ingevolge het voorontwerp van wet, maar kan in een beperkt aantal gevallen, namelijk op initiatief van één van de partijen in geval deze een beroepsactiviteit als zelfstandige start of voor bestaande arbeidsrelaties op gezamenlijk initiatief van alle partijen binnen een termijn van 1 jaar na de inwerkingtreding van deze bepaling.

Vanuit het oogpunt van meer rechtszekerheid voor de betrokken partijen, is de Raad van oordeel dat de toegang tot de administratieve afdeling van de Administratieve Commissie ter regeling van de Arbeidsrelatie moet worden uitgebreid in de zin dat alle partijen zich te allen tijde moeten kunnen wenden tot deze commissie voor een sociale ruling, tot wanneer hun zaak wordt aanhangig gemaakt bij de arbeidsrechtbank of voorwerp uitmaakt van een strafrechtelijke procedure.

B. Impact op andere wettelijke of reglementaire vermoedens

De Raad wijst erop dat in artikel 4 van het voorontwerp van wet wordt bepaald dat een herkwalificatie van de arbeidsrelatie geen afbreuk mag doen aan elke bestaande wettelijke of reglementaire bepaling die de uitoefening van een beroep of een bepaalde activiteit in de hoedanigheid van zelfstandige of werknemer oplegt of onweerlegbaar vermoedt.

Voor de Raad is het niet duidelijk of voornoemde formulering afdoende is. Opdat hierover met kennis van zaken zou kunnen worden geoordeeld, zou het bijzonder nuttig zijn dat de bestaande wettelijke vermoedens in de sociale zekerheid door de RSZ maar ook in andere wetgeving door de betrokken administraties zouden worden opgelijst. Omwille van duidelijkheid en rechtszekerheid, nodigt de Raad dan ook de betrokken administraties uit hem die lijst over te maken zodat die kan worden verspreid. In dit kader moet er ook over gewaakt worden dat er uniformiteit is tussen de verschillende wettelijke en reglementaire bepalingen, zeker als sectoren voorstellen doen met betrekking tot specifieke criteria voor functies of beroepen.

C. Met betrekking tot de specifieke sectorale criteria ter aanvulling van de algemene criteria

1. De Raad stelt vast dat artikel 5 van het voorontwerp van wet de normatieve afdeling van de commissie ter regeling van de arbeidsrelatie afschaft en in plaats daarvan in artikel 6 een procedure instelt tot vaststelling van specifieke criteria ter aanvulling van de algemene criteria die al in de programmawet van 27 december 2006 zijn bepaald. Artikel 7 van het voorontwerp van wet legt vervolgens de procedure vast ter bepaling van die specifieke criteria die voor de betrokken sectoren of beroepen de algemene criteria kunnen aanvullen.

Ingevolge die nieuwe procedure worden die specifieke criteria bepaald bij koninklijk besluit, na eensluidend advies van het Directiecomité van het Federaal aansturingsbureau van Sociale inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD), de Nationale Arbeidsraad en de Hoge Raad voor de zelfstandigen en de KMO's. Dit advies moet worden gegeven binnen een termijn van 2 maanden. Bij ontstentenis van een unaniem advies binnen de 2 maanden door de drie voormelde instanties, kunnen de specifieke criteria alleen nog worden vastgelegd bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. Wanneer wel tijdig een eenparig en eensluidend advies door de drie betrokken instanties is uitgebracht, dan dient het koninklijk besluit niet te zijn overlegd in de Ministerraad maar mag het niet afwijken van het bedoelde advies.

2. De Raad is van oordeel dat de sectoren het beste op de hoogte zijn van de realiteit op het terrein en bijgevolg het best geplaatst zijn om specifieke criteria uit te werken die eigen zijn aan de betrokken sector of aan beroepen die in de sector worden uitgeoefend.

Gelet hierop, is hij van mening dat in eerste instantie advies moet worden gevraagd aan de betrokken paritaire comités over voornoemde specifieke criteria. In die zin stelt hij voor dat voornoemde procedure waarbij drie instanties advies uitbrengen zou worden vervangen door een procedure waarbij enkel een eensluidend en unaniem advies van de betrokken paritaire comités zou worden gevraagd.

Vooraleer een koninklijk besluit specifieke criteria vastlegt, zou aan de betrokken paritaire comités rechtstreeks advies moeten worden gevraagd. Wanneer zij hierover een unaniem en eensluidend advies uitbrengen, dan mag het koninklijk besluit hiervan niet afwijken.

Wel zou, omwille van de coherentie, aan de paritaire comités worden gevraagd een kopie van hun advies te sturen naar de Nationale Arbeidsraad, die als coördinerend expertisecentrum kan optreden bij de diverse voorstellen van de paritaire comités en desgevallend de sectorale sociale partners erop kan wijzen dat hun voorstel niet kan worden ingepast in het geheel van de maatregelen ter bestrijding van schijnzelfstandigen of –werknemers of kan bemiddelen indien er tegenspraak zou zijn tussen de verschillende paritaire comités wanneer die bevoegd zijn voor een bevoegdheidsoverschrijdende sector. Daarnaast zouden de paritaire comités eveneens ter informatie een kopie van hun advies moeten sturen naar de Hoge Raad voor de zelfstandigen en KMO's.

Slechts als het betrokken paritair comité binnen de hierna vermelde termijn geen eensluidend en unaniem advies kan uitbrengen, kan de procedure zoals voorzien in artikel 7 van het voorontwerp van wet worden gevolgd.

3. Daarnaast stelt de Raad vast dat de bevoegdheid, voor het opstellen van specifieke criteria, in artikel 6 van het voorontwerp van wet, volledig bij de Koning wordt gelegd, aangevuld met een adviesprocedure zoals voorzien in artikel 7 van het voorontwerp van wet. De Raad is evenwel van oordeel dat aan de paritaire comités de bevoegdheid moet worden verleend de Koning hiervoor te vatten waarna hen gedurende hierna vermelde termijn een initiatiefrecht moet worden gegeven om specifieke criteria voor te stellen.
4. Tot slot meent de Raad dat de paritaire comités en desgevallend de adviesinstanties over voldoende tijd moeten beschikken om hun advies voor te bereiden. In die zin meent hij dat de termijn van 2 maanden, die nu is voorzien in artikel 7 van het voorontwerp van wet, moet worden vervangen door een termijn van 4 maanden, verlengbaar met 2 maanden, en verder verlengbaar bij gemotiveerd verzoek. Deze termijnen moeten voornamelijk de paritaire comités toelaten zich grondig en met kennis van zaken voor te bereiden, in de zin dat ze bijvoorbeeld de tijd hebben om de sociale inspectie en de bevoegde administraties te horen over de problematiek.

D. Weerlegbaar vermoeden

1. Toepassingsgebied van het vermoeden

- a. De Raad constateert dat de artikelen 8, 9 en 10 van het voorgelegde voorontwerp van wet een weerlegbaar vermoeden invoeren van het bestaan van een arbeidsovereenkomst in bepaalde bedrijfssectoren waar de risico's van schijnzelfstandigheid/schijnwerknemerschap vooral in het licht werden gesteld.

In artikel 9 van het voorontwerp van wet worden de bedrijfssectoren opgesomd die onder het toepassingsgebied van het vermoeden vallen. Het betreft de sectoren van het werk in onroerende staat, de sector van de bewakings- en toezichtsdiensten en de sector van het vervoer van personen en goederen.

- b. Als het de bedoeling is van de wetgever om bepaalde bedrijfssectoren te viseren, dan moet opgemerkt worden dat de omschrijving van de activiteiten die een risico van valse kwalificatie van de arbeidsrelatie kunnen inhouden, niet noodzakelijk overeenstemt met het bevoegdheidsgebied van één enkel paritair comité, daar dat bevoegdheidsgebied ruimer of beperkter kan zijn dan het bevoegdheidsgebied van een bepaald paritair comité.

In dat verband meent hij dat de door het voorontwerp van wet bedoelde sectoren de activiteiten moeten kunnen bepalen die onder het toepassingsgebied van het vermoeden vallen, zoals bepaald in artikel 9 van het voorontwerp, vanwege het feit dat die activiteiten risicoactiviteiten zijn.

Dat kan tot gevolg hebben dat binnen eenzelfde paritair comité verschillende criteria aangegeven kunnen worden naargelang een bepaald aantal vastgestelde activiteiten.

- c. De Raad merkt op dat de sectoren van het werk in onroerende staat in artikel 9 van het voorontwerp van wet worden gedefinieerd als volgt: "de uitoefening van de werkzaamheden die zijn vermeld in artikel 20, § 2, van het Koninklijk Besluit nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde". Volgens artikel 19, § 2 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde is werk in onroerende staat, het bouwen, het verbouwen, het afwerken, het inrichten, het herstellen, het onderhouden, het reinigen en het afbreken, geheel of ten dele, van een uit zijn aard onroerend goed, en de handeling die erin bestaat een roerend goed te leveren en het meteen op zodanige wijze aan te brengen aan een onroerend goed dat het onroerend uit zijn aard wordt, alsook de opgesomde activiteiten.

De verwijzing naar die bepaling heeft niet alleen betrekking op werk in onroerende staat maar ook op ander werk in roerende staat en sommige onderhouds- en schoonmaakwerken.

Om elk misverstand te vermijden en aangezien het begrip "werk in onroerende staat" als zodanig wordt gebruikt in andere regelgevingen die de sociale en fiscale fraude bestrijden, wenst de Raad dat die terminologie wordt behouden en in artikel 9 van het voorontwerp van wet wordt overgenomen.

- d. De Raad wijst in dat kader ook op het eenparige verzoek van het paritair comité nr. 121 om alle schoonmaakactiviteiten op te nemen in het toepassingsgebied van het vermoeden, zoals bepaald in artikel 9 van het voorontwerp van wet.

Hij vindt dat alle schoonmaakactiviteiten die onder het paritair comité nr. 121 ressorteren, moeten worden onderscheiden van de activiteiten van werk in onroerende staat, omdat niet alle activiteiten die onder het paritair comité voor de schoonmaak ressorteren, onder de terminologie van werk in onroerende staat vallen. Als dat onderscheid wordt behouden, kunnen specifieke criteria bepaald worden naargelang de verrichte activiteiten, die een andere werkelijkheid dekken en daardoor kunnen leiden tot het vaststellen van eigen criteria.

- e. De Raad merkt op dat volgens artikel 9 van het voorontwerp van wet het vervoer van goederen en personen voor rekening van derden eveneens wordt beschouwd als een risicoactiviteit die onder het toepassingsgebied van het vermoeden valt.

In het licht van de beginselen die hij heeft vermeld onder punt D. 1. b., stelt hij bijgevolg voor dat het bevoegde paritair comité zich uitspreekt over de activiteiten die in die sector als risicoactiviteiten beschouwd moeten worden.

- f. Ten slotte constateert de Raad dat de arbeidsrelaties tussen de leden van eenzelfde familie en de arbeidsrelaties binnen een familiale onderneming volgens het voorontwerp van wet blijkbaar zijn opgenomen in het toepassingsgebied van het vermoeden.

Rekening houdend met dat voorontwerp van wet en de in artikel 10 opgenomen criteria, leidt hij daaruit af dat zowel de arbeidsrelaties tussen de leden van eenzelfde familie als de arbeidsrelaties binnen een familiale onderneming automatisch als arbeidsrelaties met een karakter van schijnzelfstandigheid beschouwd zouden kunnen worden, wat volgens hem zeker niet de bedoeling van de wetgever is.

Om te vermijden dat personen in het kader van die arbeidsrelaties in kmo's het vermoeden systematisch moeten omkeren, stelt de Raad voor dat de arbeidsrelaties tussen de leden van eenzelfde familie en de arbeidsrelaties in het kader van familiale ondernemingen uitdrukkelijk van het toepassingsgebied van de wet worden uitgesloten.

Hij voegt eraan toe dat volgens het Wetboek van de successie- en registratierechten "de familiale arbeidsrelatie met of binnen een familiale onderneming" als volgt moet worden gedefinieerd: "de arbeidsrelatie tussen een familiale kmo en een persoon die een familiale band heeft met een aandeelhouder die behoort tot een familie die ten minste 50 %, 70 % of 90 % van de aandelen van de onderneming in handen heeft."

De "familiale band" kan gedefinieerd worden als "de echtgenoot of samenwonende van de aandeelhouder, de verwanten in rechte lijn van de aandeelhouder en de zijverwanten van de aandeelhouder tot en met de tweede of de derde graad".

2. Voorstellen van de Raad met betrekking tot de specifieke criteria voor het weerlegbaar vermoeden

- a. De Raad stelt vast dat artikel 10 van het voorontwerp van wet in de programmawet van 27 december 2006 een artikel 337/2 invoegt waarin de werking van het weerlegbaar vermoeden wordt geregeld. Met name wordt voorzien dat er een vermoeden is van aanwezigheid of afwezigheid van band van ondergeschiktheid wanneer meer of minder dan de helft van de in deze bepaling bepaalde criteria zijn vervuld. Wanneer meer dan de helft van de bepaalde criteria zijn vervuld, wordt de betrokken arbeidsrelatie vermoed een arbeidsovereenkomst te zijn, wanneer minder dan de helft is vervuld, wordt de betrokken arbeidsrelatie vermoed een aannemingsovereenkomst te zijn.

Het vermoeden is weerlegbaar. Dit houdt in dat wanneer een bepaalde arbeidsrelatie op basis van deze bepaling vermoed wordt hetzij een arbeidsovereenkomst, hetzij een aannemingsovereenkomst te zijn, hiervan het tegenbewijs kan worden geleverd met alle mogelijke middelen van recht.

De criteria op basis waarvan de arbeidsrelatie vermoed wordt ene of andere aard te hebben, kunnen ingevolge artikel 337/2 § 3 ingevoerd door artikel 10 van het voorontwerp van wet bij koninklijk besluit worden aangevuld of vervangen door specifieke criteria voor de desbetreffende sectoren, beroepen of categorieën van beroepen. Dit koninklijk besluit kan slechts worden genomen na het doorlopen van een adviesprocedure die vergelijkbaar is met de procedure voor de vaststelling van de specifieke criteria zoals bedoeld in artikel 7 van het voorontwerp van wet.

- b. De Raad stelt vast dat het voorontwerp van wet wel bepaalt dat het gaat om een weerlegbaar vermoeden, maar niet duidelijk vastlegt hoe hiertegen tegenbewijs kan worden geleverd. De Raad is van oordeel dat tegenbewijs kan worden geleverd door alle middelen van recht en pleit ervoor dit in de tekst van de wet te verduidelijken.
- c. De Raad constateert dat sommige van die criteria onvoldoende sectorspecifiek zijn geformuleerd waardoor ze niet altijd aangepast zijn aan de behoeften van de risicosectoren en bovendien voor sommige functies moeilijk toepasbaar zijn in de praktijk, waardoor er een risico zou kunnen bestaan dat de wet zijn beoogde doel niet bereikt.

In die zin is de Raad van oordeel dat, ook voor de criteria van het weerlegbaar vermoeden, meer initiatief moet worden gelegd bij de paritaire comités, die doordat ze nauwer verbonden zijn met het terrein, volgens hem meer praktijkgerichte en op het terrein toepasbare socio-economische criteria kunnen uitwerken, wat de effectiviteit van de maatregel alleen maar ten goede komt.

Vandaar herhaalt hij, ook voor de criteria van het weerlegbaar vermoeden, zijn voorstel zoals hierboven beschreven tot wijziging van artikel 7 van het voorontwerp van wet, namelijk dat het in de eerste plaats aan de sectoren toekomt initiatief te nemen en advies uit te brengen niet alleen over de aard van de socio-economische criteria ter vervanging van de criteria in § 1 van artikel 10 van het voorontwerp van wet maar ook over de weging van die criteria zoals bepaald in § 2 van artikel 10 van het voorontwerp van wet.

Indien in het paritair comité hierover binnen de 4 maanden, verlengbaar met 2 maanden, en eventueel verder verlengbaar op gemotiveerd verzoek, geen unanimititeit kan worden bereikt, dan pas gelden voor het weerlegbaar vermoeden de criteria zoals bepaald in artikel 10 van het voorontwerp van wet.

- d. Omwille van rechtszekerheid, opdat sectoren niet op een korte tijdspanne zouden worden geconfronteerd met twee verschillende lijsten van socio-economische criteria, vraagt de Raad dat hen na de publicatie van de wet in het Belgisch Staatsblad 6 maanden zou worden gegeven om eigen socio-economische criteria uit te werken. Pas na die termijn zouden, indien er geen initiatief is van de sector, de criteria van de wet gelden.

- e. Indien het paritair comité binnen voormelde termijnen geen socio-economische criteria heeft uitgewerkt, dan wordt teruggevallen op de criteria die worden opgesomd in het nieuwe artikel 337/2 §1, ingevoerd door artikel 10 van het voorontwerp van wet. De Raad benadrukt hierbij dat alle partijen, volgens hem, hierbij de mogelijkheid moeten hebben om met alle middelen van recht het tegenbewijs te leveren zowel van het weerlegbaar vermoeden maar ook van de mathematische weging, die aan de criteria wordt gegeven in § 2 van voornoemde bepaling, door een gemotiveerde argumentatie waarom het ene criterium in de beoordeling van de arbeidsrelatie zwaarder doorweegt dan het andere criterium.

E. Regularisatie bij herkwalificatie

De Raad stelt vast dat er onmiddellijk nadat de sociale inspectie of RSZ heeft beslist tot herkwalificatie, wordt overgegaan tot aansluiting bij het socialezekerheidsstelsel dat volgens hun onderzoek bij de arbeidsrelatie hoort, ook al wordt tegen deze beslissing door één van de partijen beroep aangetekend bij de arbeidsrechtbank.

Hierdoor zijn binnen het “juiste”stelsel onmiddellijk socialezekerheidsbijdragen verschuldigd en worden er aan de betrokkene de bij dit stelsels behorende socialezekerheidsuitkeringen uitbetaald.

Indien de arbeidsrechtbank echter het standpunt van de inspectie of RSZ niet bevestigt, dan moet over verschillende jaren heen overgegaan worden tot regularisaties van bijdragen, terugvorderingen van uitkeringen in één stelsel en verkrijgen van uitkeringen in een ander stelsel. De Raad vraagt aan de regering dat zij, bij de uitvoering van het hem voorgelegde wetsontwerp, rekening zou houden met de complexe administratieve en financiële moeilijkheden die hierdoor worden teweeg gebracht en vraagt dat hiervoor een eenvoudiger procedure zou worden uitgewerkt.

F. Inwerkingtreding

1. De Raad stelt vast dat artikel 14 van het voorontwerp van wet bepaalt dat in bepaalde hypothesen van herkwalificatie, de herziening van de socialezekerheidsbijdragen slechts betrekking zal hebben op de bijdragen die verschuldigd zijn vanaf de inwerkingtreding van de wet, en in voorkomend geval, van het koninklijk besluit tot bepaling van de specifieke voorwaarden en rekening houdend met de verjaringstermijnen.

In het voorontwerp van wet worden die hypothesen beperkt tot de gevallen van vrijwillige aansluiting bij de RSZ of RSVZ of van vrijwillige aanmelding bij de Administratieve Commissie ter regeling van de Arbeidsrelatie.

2. De Raad is evenwel van oordeel dat deze bepaling, die § 1 en § 6 van artikel 340 van de programmawet van 27 december 2006 wijzigt, een algemene draagwijdte zou moeten hebben. Want elke arbeidsrelatie moet beoordeeld worden op basis van de criteria en wettelijke bepalingen die op dat ogenblik van toepassing waren. Zodoende kunnen de bepalingen van deze wet niet retroactief worden toegepast op arbeidsrelaties die conform de vroegere wetgeving waren, ook al is er geen vrijwillige melding gebeurd.

Dit belet partijen niet, die zich door de nieuwe wet in een onzekere situatie zouden bevinden, om zich vrijwillig aan te melden bij de rullingcommissie, zodat zij zekerheid hebben dat de kwalificatie die zij aan hun arbeidsrelatie hebben gegeven conform de nieuwe wetgeving is en zij desgevallend kunnen herkwalificeren.
